

RECAP AF JORDHÅNDTERING ANNO 2026

Jens A. Bischoff, COWI - Jette Kjøge Olsen, Rambøll

4. marts 2026

Foreningen af
Rådgivende Ingeniører
FRI

Hvorfor står vi her – på vegne af FRI?

Vi er en del af en arbejdsgruppe under FRI, der målrettet har haft fokus på jordhåndtering siden det store mediefokus startede i maj 2024

Foreningen af
Rådgivende Ingeniører
FRI

14. august 2025
DOKNR-8-760
E-mail: ura@frinet.dk
Side 1 af 5

BRANCHEVEJLEDNING FOR JORDHÅNTERING - Jordhåndtering i forbindelse med miljøtilsyn

COWI

Jens A. Bischoff

RAMBOLL

Jette Kjøge Olsen

WSP

Sandra Roost

NIRAS

Jette Karstoft

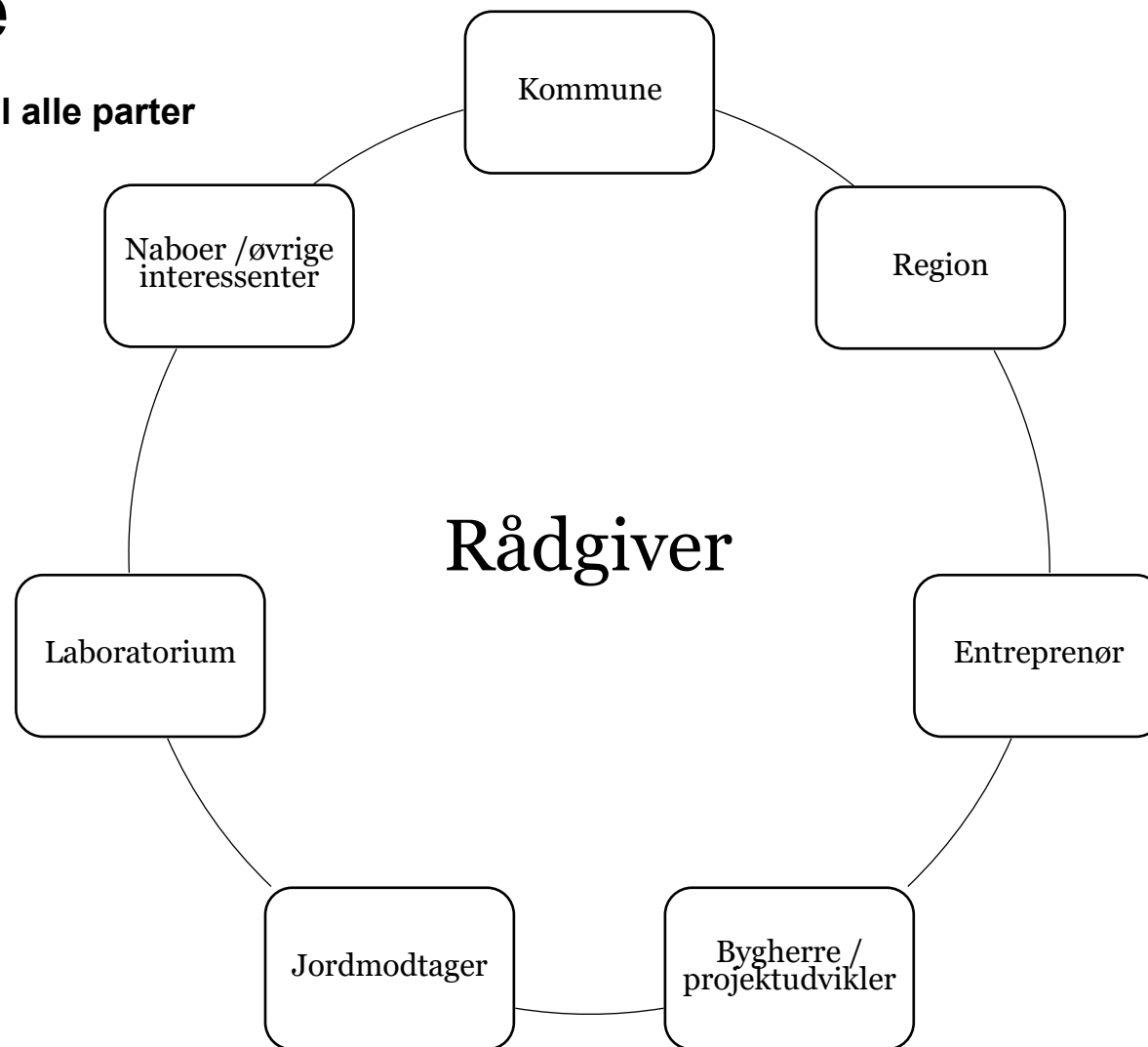
DGE

Tenna Olsson

Rådgivers rolle

Ofte lige i midten med kontakten til alle parter

Jordhåndtering Anno 2026

Bl.a. på baggrund af to store møder i 2025

Branchemøde for Jordhåndtering –FRI
November 2025

Mere end 100 deltagere

Jordhåndtering Anno 2026 - ATV
Januar 2026

Mere end 100 deltagere

Recap

FRI's Branchemøde

- Prøvetagning gør vi det ens
- Ansvar i forbindelse med jordflytning
- Alternativ tilgang til jordhåndtering
- Fælles regelsæt /Kriterier

ATV – Jordhåndtering Anno 2026

- Nyeste data om jordstrømme i Danmark
- Status på tiltag der kan styrke kontrol med jordflytninger
- It-løsninger som kan understøtte øget datakvalitet og sårbarhed i håndteringen af jord
- Et analyselaboratories anbefalinger og erfaringer med at undgå snyd med analyser
- Hvornår er rådgiveransvaret i spil
- Udfordringer og løsningsmuligheder ved håndtering af PFAS-forurenet jord
- Klassificering af jord som affald, biprodukter og affaldsfasens ophør
- Rammer for genanvendelse af jord fra ledningsarbejder og ved terrænregulering på åbent land
- Nye domme og afgørelser om hvornår en terrænregulering er en landbrugsmæssig nødvendig forbedring for dyrkningen

Hvad kunne dialogen handle om?

- Standardisering af jordklassificering/kategorier for jord i henhold til Jordflytningsbekendtgørelsen: Forskellig praksis i kommuner. Klasse 0-4 -Jordplan Sjælland” og ”Kategori 1-2 og uden for kategori i Jordflytningsbekendtgørelsen
- Retningslinjer for dokumentationsprøver: Ensartethed
- Krav til jordhåndtering uden §8 eller §19-tilladelse: Mulighed for krav uden vilkår. Fx at det er beskrevet i godkendt tilsynsplan
- Sikring mod snyd med jordprøver: Hvordan kan vi undgå genbrug af prøver?
- Kommunernes pligt- og anvisningsret bibeholdes: for at sikre, at kommunerne kan anvise hvor jord flyttes hen, så jord ikke lander uhensigtsmæssige steder
- Registrering af al jordflytning også det der ikke skal anmeldes i dag
- Fokus på jordmængder
- Genanvendelse af jord: Kompliceret i forhold til lovgivning – der skal være fokus på bæredygtighed og hvordan jord er en ressource.
- Sikkerhedsstillelse ved jordbehandlingsanlæg: Krav om sikkerhed.
- Strategi for håndtering af jord i kommuner: Kommunerne har krav om udarbejdelse af planer for affaldshåndtering men ikke jord.
- Problemer ved bortskaffelse af forurenet jord: Profitskabende og manglende uvildighed.

Hvad skete der så???

Miljø- og
Ligestillingsministeriet

Ny politisk aftale styrker kontrol med forurenet jord

Regeringen og et samlet Folketing er klar med en ny politisk aftale med 15 initiativer, der skærper kontrollen, styrker sporbarheden og indfører hårdere straffe mod ulovlig håndtering af jord og byggeaffald.

28. Januar 2026

En meget bred aftale 👍

Aftale mellem regeringen (Socialdemokratiet, Venstre og Moderaterne) og Danmarksdemokraterne, Socialistisk Folkeparti, Liberal Alliance, Det Konservative Folkeparti, Enhedslisten, Dansk Folkeparti, Radikale Venstre og Alternativet om:

Handlingsplan for håndtering af jordflytning og bygge- og anlægsaffald

28. januar 2026

3 eller nærmere 4 centrale indsatsområder

15 gode initiativer

Øget sporbarhed

1. Fælles IT-løsning
2. Vurdering af krav om anmeldelse af al jord

Skærpet kontrol og ensartet praksis

3. Rammer for anvendelsen af jord - forskningsprojekt om påvirkningen fra jord udlagt på sårbare grundvandsdannende områder
4. Regelændringer
5. Skærpede krav til prøvetagere
6. Øget vejledningsindsats
7. Øget myndighedssamarbejde
8. Import af forurenede jord
9. Selektiv nedrivning (bygge- og anlægsaffald)
10. Styrket affaldstilsyn (bygge- og anlægsaffald)
11. Best-practices for administrationen og håndhævelse af regler for jordhåndtering og bygge- og anlægsaffald i kommunerne

Øget håndhævelse ift. bøde- og strafniveauer

12. Skærpede straffe for lovovertrædelser
13. Øget vejledning om håndhævelse og straf
14. Udbredelse af best-practices for håndhævelse i kommunerne

Den fremtidige anvendelse af jord

15. Analyse af "Jord som ressource"

Øget sporbarhed

1. Fælles IT-løsning

”Der udvikles en national, fælles offentlig IT-løsning, som skal samle og dele data om jordflytninger og transport af bygge- og anlægsaffald på tværs af aktører og kommuner.” 2026-2029.

FRI - høringspart
men arbejdet pågår

2. Vurdering af krav om anmeldelse af al jord

”Aftaleparterne er derfor enige om, at **alle jordflytninger over en hvis bagatelgrænse**, som flyttes over en matrikelgrænse, og som ikke allerede er omfattet af kravet om anmeldelse, skal **registreres**, så der er viden om, hvor jorden kommer fra, mængden af jord, samt hvor den udlægges. Ved registrering af jorden er der **ikke automatisk et krav om test af jorden**, som der er ved anmeldelse af jord. Krav om registrering vurderes at ville kræve en ændring af jordforureningsloven.”

FRI - høringspart
men arbejdet pågår

Skærpet kontrol og ensartet praksis (1/2)

3. Rammer for anvendelsen af jord - forskningsprojekt om påvirkningen fra jord udlagt på sårbare grundvandsdannende områder

”arbejdet med at fastlægge rammerne for anvendelse af overskudsjord på tværs af landet skal fokusere på at beskytte drikkevandet mod påvirkning fra miljøfarlige stoffer i udlagt jord.” 2026-27.

Igangværende projekter

4. Regelændringer

” For at sikre bedre sporbarhed, ensartet administration og enklere håndhævelse på tværs af kommunerne gennemføres følgende ændringer: • Nye krav til anmeldelsen med tydeligere dokumentation af prøvetagning. • Fjernelse af undtagelsen om, at modtagekommuner ikke skal orienteres ved om anmeldte jordflytninger til godkendte modtageanlæg. • Ansvar for anmeldelsen skal placeres entydigt hos én aktør.”

FRI bidrager gerne ift. ændringer til Jordflytningsbekendtgørelsen.

Bidrager gerne

5. Skærpede krav til prøvetagere

”Prøvetagningen håndteres af kompetente personer.” Der nedsættes en arbejdsgruppe bestående af KL, Danske regioner, DI samt ministeriet.

Særligt relevant for FRI

6. Øget vejledningsindsats

”Miljø- og Ligestillingsministeriet vil udarbejde og opdatere vejledningsmateriale, der tydeliggør regler, rammer og bedste praksis for håndtering af jordflytninger og anvendelse af overskudsjord”. **FRI kommer med den ”Den gode Jordhåndteringsplan” (kategorier, Sjællandsvejledning, osv.)**

Bidrager gerne

7. Øget myndighedssamarbejde

”For at understøtte en ensartet praksis og bedre koordinering etableres et fast forum for dialog om jordflytning.”. **Del af Fast Forum – få branchen med.**

Bidrager gerne

Skærpet kontrol og ensartet praksis (2/2)

8. Import af forurennet jord

"Der gennemføres en **juridisk analyse** af, hvorvidt der er muligt at skærpe den danske implementering af EU's affaldsdirektivs og affaldstransportforordningens regler om import af forurennet jord."

Ikke relevant for FRI

9. Selektiv nedrivning (bygge- og anlægsaffald)

"Indsatsen for selektiv nedrivning indeholder bl.a. et kompetenceløft af bygherrer og nedrivningsvirksomheder, som bl.a. skal bidrage til at sikre en miljømæssigt bedre sortering og håndtering af byggeaffald"

Kravet er trådt i kraft den 1. juli 2025.

10. Styrket affaldstilsyn (bygge- og anlægsaffald)

"Indsatsen for styrket affaldstilsyn indeholder bl.a. tilsyn af sortering og håndtering af affald på bygge- og nedrivningspladser og affaldstilsyn på affaldsbehandlingsanlæg, som centrale værktøjer til at sikre korrekt sortering og håndtering af affald."

Kravet er trådt i kraft den 1. januar 2026.

11. Best-practices for administrationen og håndhævelse af regler for jordhåndtering og bygge- og anlægsaffald i kommunerne

"Gennem netværk, webinarer og erfaringsudveksling skal kommunerne opnå en fælles forståelse af krav og procedurer. Formålet er at skabe en **mere ensartet, effektiv og forudsigelig sagsbehandling og tilsynspraksis** på tværs af hele landet"

Bidrager gerne

Øget håndhævelse ift. bøde- og strafniveauer

12. Skærpede straffe for lovovertrædelser

”aftaleparterne er enige om, at sanktionerne for overtrædelser af reglerne om jordflytning samt reglerne om bygge- og anlægsaffald skal præciseres og skærpes.”

13. Øget vejledning om håndhævelse og straf

”Miljø- og Ligestillingsministeriet udarbejder en styrket vejledning til kommunerne om håndhævelse og straf for at støtte deres arbejde både før og efter en lovændring.”

14. Udbredelse af best-practices for håndhævelse i kommunerne

”kommunerne vil bidrage til indsatsen ved at arbejde for at udbrede best practices for håndhævelse på tværs af kommunerne.”

Høringspart

Den fremtidige anvendelse af jord

15. Analyse af "Jord som ressource"

"det nedsatte faste forum for øget myndighedssamarbejde også får til opgave at have indledende drøftelser om arbejdet med en langsigtet, samlet strategi, som skal bidrage til at styrke beskyttelsen og **bæredygtig forvaltning af jordressourcerne**, samt anvendelse af jord som en ressource i Danmark" **Nedsættes et fast forum...**

FRI bidrager gerne –
taler lige ind i
bæredygtigheds-
dagsordenen

Opfølgning på aftalen

Aftaleparterne giver mindst **en gang årligt samlet status** for initiativerne.

Artikel fra WaterTech

»Skal ligne, at man gør noget, uden reelt at gøre noget«: Jordsvindel skal bekæmpes stort set gratis, og det er helt fint, mener minister

En storstilet handlingsplan skal sætte ind overfor jordsvindel. Men med planen følger stort set ingen finansiering, og det får branchefolk til at tvivle på, om politikerne reelt har ønsket at løse problemet. Miljøministeren er dog ikke enig

Miljø- og ligestillingsminister Magnus Heunicke (S):

*Myndighederne får “langt **flere muligheder for at føre kontrol** med den forurenede jord,” samt at vi endelig tager et “vigtigt skridt for at få strammet op på de skandaløse ‘**vilde vesten**’ forhold for **snyd med jord** på bekostning af mennesker, miljø og drikkevand.”*

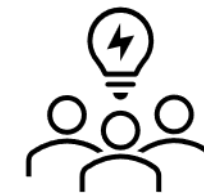

Artikel fra WaterTech

- Hvordan skal det finansieres?

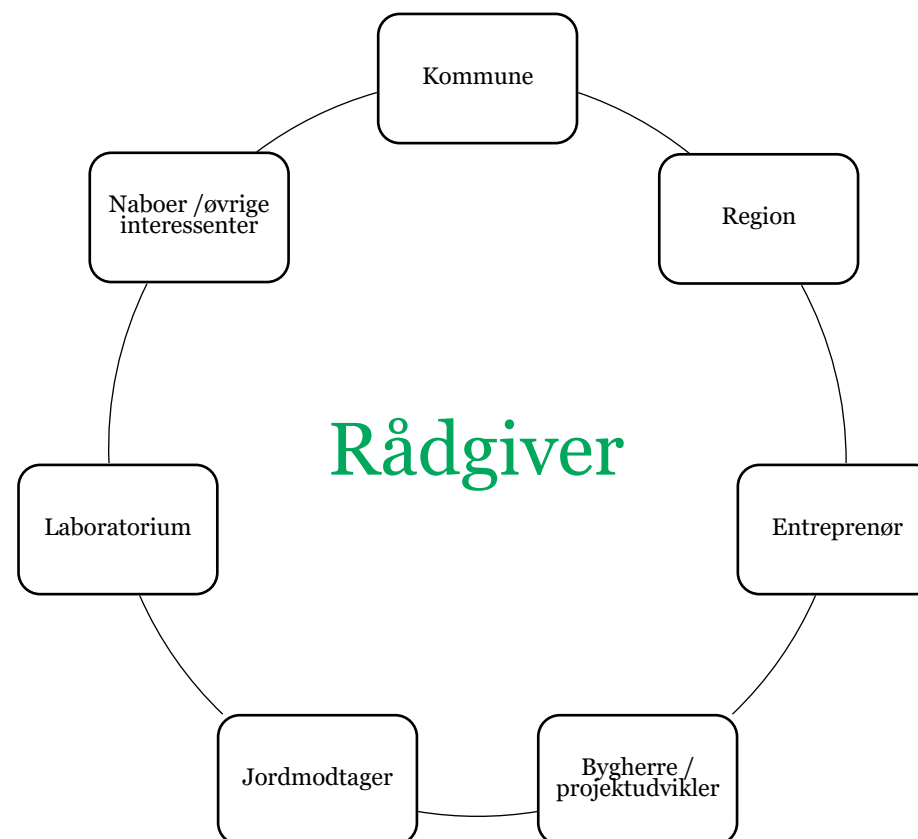
*Miljøministeriet har sendt til WasteTech, at der sammenlagt afsættes **22,6 millioner kroner til hele handlingsplanen**. 17,6 skal bruges på det nye it-system, der skal være færdig i 2029, mens de resterende fem millioner stammer fra et DTU-projekt om jords påvirkning af drikkevand.*

*Han oplyser desuden, at der i politiaftalen fra 2025 er afsat **10 millioner kroner årligt** – »svarende til 12 ekstra årsværk« – til at **styrke politiets indsats mod natur- og miljøkriminalitet**, samt at det er »helt normalt praksis at samle alle initiativer i politiske aftaler,« for at skabe et overblik.*

FRI rolle – Jordhåndteringsgruppen

- Vi vil som gruppe stadig mødes og arbejde for at bidrage til diverse initiativer i handleplanen – med i Fast Forum og Arbejdsgrupper.
- Udarbejde FRI's udspil til ”Den Gode Jordhåndteringsplan.”
- Fortsat tæt samarbejde på tværs af interesser; Myndigheder, rådgivere, entreprenører mv.
- FRI – er vigtig part mellem de enkelte aktører - derfor vigtig at vi bliver hørt

Jette Kjøge Olsen

Civilingeniør
Teamleder

1101186 - Contaminated soil and Groundwater

D +45 51 61 24 06
M +45 51 61 24 06
jetk@ramboll.dk

Jens Andersen Bischoff

Vice President
Head of Engineering, Environment
Management - Water & Environment

COWI A/S (DK)

Company Reg. no.: 44623528
Parallelvej 2
2800, Kongens Lyngby
Denmark

Phone: +45 5154 7677
Email: jebi@cowi.com

**TAK FOR OPMÆRKSOMHEDEN –
RÆK ENDELIG UD TIL OS**

Foreningen af
Rådgivende Ingeniører
FRI